

ዳኞች፡- መንበረፀሐይ ታደሰ

ዓብዱልቃድር መሐመድ

ሐጎስ ወልዱ

ሒሩት መለሰ

ታፈሰ ይርጋ

አመልካች፡- ሬቫ ኢንጂነሪንግ ኃ/የተ/የግ/ማ/ነበር - ጠበቃ ንጉሴ ገዛኸኝ ቀረቡ።

ተጠሪዎች፡- 1. አንዳለ ታደሰ - በሌለበት

2. ማሞ ዋቅጅራ - በሌለበት

3. ሚሊዮን ዘውዴ - በሌለበት

4. ሰይድ መሐመድ - በሌለበት

5. አባቡ ወብቱ - ቀረበ

6. ግዛው ፈይሳ - ቀረበ

7. ከፍያለው ጌታቸው - በሌለበት

8. ምስጋና አዲስ - በሌለበት

9. ገመዳ ሞገስ - በሌለበት

10. ታምራት ኃይሉ - ቀረበ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍርድ

አከራካሪው ጉዳይ በአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ አዋጅ ቁ. 377/96 መሠረት የሚታይን ክርክር የሚመለከት ነው። ክርክሩ በተጀመረበት የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት የአሁኖቹ ተጠሪዎች ከሚሾኑ ነበሩ። በአመልካች ላይ ክስ የመሠረቱትም በአናጺነት ሥራ ተሰማርተን አንድንሠራ በውል ተቀጥረን

ስንሠራ የቆየን ቢሆንም፤ ሥራው ሳያልቅ ከሕግ ውጪ የሥራ ውላችን ተቋርጦብናል። ስለዚህ ወደ ስራችን እንድንመለስ፤ የማንመለስ ከሆነም ሕጉ በሚፈቅደው መሠረት ተገቢው ክፍያ ተክፍሎን እንሰናበት ዘንድ ይወሰንልን በማለት ነው። አመልካች ደግሞ ለክሱ በሰጠው መልስ ተጠሪዎች የተቀጠሩት ጊዜያዊነት ላለው ሥራ አገልግሎት እንዲሰጡ ነው። በዚህ መሠረት ተመድበው ቢሠሩም ደመወዝ የሚከፈላቸው በቀን እየታሰበ ነው። በመጨረሻም ስራው ስላለቀ በአዋጁ አንቀጽ 24/1/ መሠረት ተሰናብተዋል። በመሆኑም የሥራ ውላችን ሕገወጥ በሆነ መንገድ ተቋርጦአል የሚሉበት የሕግ ምክንያት የለም በማለት መከራከሩን ከመዝገቡ ተመልክተናል። ክሱን ያስተናገደው ፍ/ቤት የግራ ቀኝ ወገኖችን ክርክር ከሰማ በኋላ፤ ተጠሪዎች ላልተወሰነ ጊዜ እንደተቀጠሩ ማረጋገጡን ገልጾ፤ በሌላ በኩል ግን ስንብቱ የተከናወነው በአዋጅ አንቀጽ 30/1/ መሠረት ነው የሚል ምክንያት በመስጠት አመልካች የዓመት ዕረፍት ክፍያ፤ የማስጠንቀቂያ ጊዜ እና ክፍያ በመዘግየቱ ሊከፈል የሚገባው ነው ያለውን ደመወዝ ለተጠሪዎች እንዲከፍል ወስኖአል። በዚህ ውሳኔ ላይ ይግባኝ የቀረበለት የፌዴራል ክፍተኛ ፍ/ቤትም ውሳኔው ጉድለት የለበትም ብሎአል። የሰበር አቤቱታው የቀረበው በዚህ ላይ ነው።

ይህ ሰበር ችሎትም አመልካች መጋቢት 7 ቀን 1999 ዓ.ም. በዓፈው ማመልከቻ ያቀረበውን አቤቱታ መሠረት በማድረግ ክርክሩን ሰምቷል። በተደረገላቸው ጥሪ መሠረት ቀርበው ክርክራቸውን ያሰሙት በ5ኛ፤ በ6ኛ እና በ10ኛ ተራ ቁጥር የተጠቀሱት ተጠሪዎች ብቻ ሲሆኑ፤ ሌሎቹ በተደረገላቸው ጥሪ መሠረት ስላልቀረቡ ክርክሩ እነሱ በሌሉበት ተሰምቶአል። አቤቱታው በሰበር ችሎት እንዲታይ የተወሰነው ተጠሪዎች ላልተወሰነ ጊዜ የተቀጠሩ ናቸው የመባሉን አግባብነት ለመመርመር ነው። በዚህ መሠረትም ይህን ነጥብ ከሥር ጀምሮ ከተደረገው ክርክር፤ አቤቱታ ከቀረበበት ውሳኔ እና ከሕጉ ጋር አገናዝበን መርምረናል።

በመዝገቡ ከቀረበው ክርክር መገንዘብ እንደቻልነው አመልካች በኮንስትራክሽን ሥራ ዘርፍ የተሰማራ ድርጅት ሲሆን፤ ተጠሪዎችን ቀጥሮ

ያሠራው የተወሰነ የግንባታ ሥራ ማለትም ሃያ /20/ ቤቶችን ሲሠራ በነበረበት ወቅት ነው። የተቀጠሩበት ስራም የአናጺነት ስራ ነው። ቤቶች ሲገነቡ ከሚያስፈልጉት ሥራዎች አንዱ የአናጺነት ስራ መሆኑ የታወቀ ቢሆንም፤ ይህ ስራ እስከ መጨረሻው ይዘልቃል ወይም ያስፈልጋል ማለት ግን አይደለም። በእርግጥ አመልካች በኮንስትራክሽን የሥራ ዘርፍ የተሰማራ የንግድ ድርጅት እንደመሆኑ የኮንስትራክሽን ስራዎች እስካሉ ድረስ በዚህ የሚቀጥል ቋሚ ድርጅት መሆኑ የሚያከራክር አይደለም። ድርጅቱ ቋሚ ነው ከተባለ ደግሞ አብረውት የሚዘልቁ ቋሚ ሠራተኞች ማለትም በተወሰነ ሰዓት ሥራ ገብተው በተወሰነ ሰዓት የሚወጡ /መደበኛ የሥራ ሰዓት ያላቸው/ በየወሩም በፔይሮል ደመወዝ የሚከፈላቸው እንደሚኖሩት ይታወቃል። ድርጅቱ አንድ የተወሰነ የግንባታ ስራ በሚሠራበት ጊዜ በተጨማሪነት የሚቀጥራቸው ሠራተኞች ግን ግንኙነታቸው ከተቀጠሩበት የተወሰነ የግንባታ ስራ ጋር በመሆኑ በቋሚነት ከተቀጠሩት የድርጅቱ ሠራተኞች በተለየ ሁኔታ መታየት እንዳለባቸውም ሊያከራክር የሚችል /የሚገባ/ አይደለም።

ወደያዝነው ጉዳይ ስንመለስ ተጠሪዎች የተቀጠሩት ሃያ ቤቶች በሚሠሩበት ወቅት የአናጺነት ሥራ እንዲሠሩ በመሆኑ ቅጥራቸው በአዋጁ አንቀጽ 10/1/ሀ/ እንደተመለከተው ለተወሰነ ሥራ ነው። ይህም ከሥራው ባሕርይ አንጻር ግልጽ ስለሆነ አመልካች የተቀጠሩት ለተወሰነ ሥራ መሆኑን አላስረዳም የሚባልበት የሕግ ምክንያት የለም። ክሱን የሰማው የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በውሳኔው ላይ እንዳመለከተው የቤቶቹ ስራ ተገባዶ የነበረ ሲሆን፤ ተጠሪዎች ከሥራው እንዲሰናቡ የተደረጉትም ያኔ ነው። ከላይ እንዳመለከትነው የአናጺነት ስራ የራሱ ባሕርይ ያለው በመሆኑ ቤቶቹ ፍጹም ተጠናቀው ለመኖሪያነት ብቁ እስኪሆኑ ድረስ የሚዘልቅ አይደለም። በመሆኑም የቤቶቹ ስራ ተገባዶ ነበር እስከተባለ ድረስ ተጠሪዎች የተቀጠሩበት የአናጺነት ስራ አልተጠናቀቀም ወይም ቀጣይነት ነበረው ወደሚለው ድምዳሜ መድረስ የሚቻልበት ምክንያት የለም። የስር ፍ/ቤቶች ለውሳኔያቸው መሠረት ያደረጉት የአዋጁ አንቀጽ 30/1/ም መታየት ያለበት ከላይ በዝርዝር ከተገለጸው

የአመልካች የስራ ባሕርይ አንጻር ነው። በዚህ መሠረት ሲታይም የቤቶቹ ግንባታ እያለቀ ሲሄድ ለሚቀረው ስራ አስፈላጊ የሆኑት ሠራተኞች ብቻ ቀርተው ባለቀው ስራ ላይ ሲሠሩ የነበሩት ይሰናቡታሉ /ይቀነሳሉ/ የሚል ትርጉም ነው የሚኖረው። ተጠሪዎች የተሰናቡት የተቀጠሩበት የአናጺነት ሥራ በመጠናቀቁ በመሆኑም ለክርክሩ አወሳሰን ተገቢነት ያለው የአዋጁ አንቀጽ 24/1/ ነው። በመጨረሻም የሥራ ውሉ በመቋረጡ ምክንያት የሚከፈሉ ክፍያዎች ካሉም መታየት ያለባቸው ከዚህ አንጻር ነው። ሲጠቃለል ተጠሪዎች የተቀጠሩት ላልተወሰነ ጊዜ ነው እንደዚሁም ለክርክሩ አወሳሰን ተገቢነት ያለው ድንጋጌ የአዋጁ አንቀጽ 30/1/ ነው በማለት የስር ፍ/ቤቶች የደረሱበት መደምደሚያ የሕግ መሠረት ያለው ሆኖ አላገኘነውም። ከዚህ የተነሣም አቤቱታ የቀረበበት ውሳኔ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት ነው ለማለት ችለናል።

ው ሣ ኔ

1. አቤቱታ የቀረበበት በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 28432 የካቲት 5 ቀን 1999 ዓ.ም. ተሰጥቶ የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 52206 የካቲት 28 ቀን 1999 ዓ.ም. በሰጠው ትዕዛዝ የፀናው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ. 348/1/ መሠረት ተሸርክሏል።
2. በአመልካች እና በተጠሪዎች መካከል የነበረው የሥራ ውል የተቋረጠው በአዋጁ አንቀጽ 24/1/ እንደተመለከተው በሕግ በተደነገገው መሠረት ነው ብለናል።
3. ወጪና ኪሣራ በተመለከተ ግራ ቀኝ ወገኖች የየራሳቸውን ይቻሉ። መዝገቡ ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ነ/ዓ